

ดังกุดและลาบานูน

“ลาบานูน” ยังคงมีชีวิตชีวาอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ แม้ว่าตั้งแต่ พ.ศ.2541 ซึ่งเขาออกอัลบั้มชุดแรกจนถึงปัจจุบันจะกินเวลายาวนาน 17 ปีแล้วก็ตาม

ผมนึกถึงนักดนตรีวงนี้ขึ้นมาหลังจากได้ฟัง 3 เพลงล่าสุดของเขาที่ทยอยออกซิงเกิ้ลมาตั้งแต่ต้น 2558 จาก “ศึกษานารี” สู่ “พลังงานจน” และ “เชือกวิเศษ”

ในพื้นที่อื่นผมไม่รู้ แต่ในกลุ่มวัยรุ่นหนุ่มสาว จังหวัดชายแดนภาคใต้ “ลาบานูน” เป็นวงดนตรีอันดับต้นๆ ที่พวกเขาชื่นชอบ ในงานของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หากจะมีการร้องเพลงบนเวที เพลงของลาบานูน มักจะได้รับการเลือกสรรขึ้นร้องอยู่เสมอ เป็นอันดับต้นๆ

แล้วคนด้านหน้าเวทีก็มักจะร้องตามคนบนเวทีได้จนจบเพลงทุกๆ เพลง

ถามว่าลาบานูนมีเสน่ห์ตรงไหน? หากจะให้พูดกันในทางเทคนิคดนตรี หรือศาสตร์อื่นๆ เกี่ยวกับเพลงแล้ว ผมอาจจนปัญญาที่จะอธิบาย แต่เท่าที่เคยฟังเขามาตั้งแต่อัลบั้มแรก และฟังอย่างตั้งใจบ้างไม่ตั้งใจบ้างในอัลบั้มต่อมา ตามประสาน

ฟังเพลงทั่วไป อาจพอจะพูดได้ว่า ลาบานูนมีจุดเด่นที่การร้องเอื้อนเสียงแบบ “เพลงแขก” ที่เรารู้กันดี

กลิ่นอายแบบเพลงแขกนี้เอาเข้าจริงก็เป็นผงซุสที่ถูกนำไปปรุงในเพลงของทั้งมาเลเซีย เพลงอินโดนีเซีย และเพลงพื้นเมืองของไทยภาคใต้ ในมาเลเซียและอินโดนีเซีย เป็นแนวเพลงที่เรียกว่า “ดังกุด” (Dangdut) ในอินโดนีเซีย และมาเลเซีย และเป็นเพลง “ดิเกร์มิวสิก” และ “ดังกุด” ในชายแดนภาคใต้

แต่ดังกุดนั้นเป็นส่วนผสมของกลิ่นอายดนตรีทั้งอินเดีย อาหรับ และมาเลย์ ในอินโดนีเซีย เพลงแนวนี้เคยมีบทบาทในทางการเมืองเป็นอย่างสูง พอๆ กับปัจจุบันที่มีบทบาทในการดำรงออกถึงอัตลักษณ์ของความเป็นอินโดนีเซียใน

Labanoon

โลกร่วมสมัยใหม่ได้อย่างชนิดที่คนชายแดนภาคใต้
จำนวนหนึ่งส่ายหน้าอย่างเหยียดหยัน

แต่ 3 ส่วนผสมของดังดุดนั้นสำคัญอย่างยิ่ง
ในแง่ที่ว่าแสดงให้เห็นถึงร่องรอยทางวัฒนธรรม
และความเชื่อที่เป็นรากเหง้าหรืออรรถลักษณะบ่งบอก
“ตัวตน” ของคนบนคาบสมุทรมลายูและประเทศ
หมู่เกาะทางใต้ประเทศไทยลงไป

วัฒนธรรมฮินดูนั้นเป็นรากฐานที่ก่อร่างสร้าง
อารยธรรมแถบนี้มาอย่างลึกซึ้ง หลอมและหล่อให้
เป็นเราเสียจนบางทีเราก็กไม่เอะใจ ใครมาสะกิดก็
ผล่อถามว่า “ใช่หรือ?”

ขณะที่วัฒนธรรมอาหรับนั้นก็ป็นชิ้นส่วนของ
ตัวตนที่สำคัญของพวกเราแถบนี้ไม่แพ้กัน

ส่วนความเป็นมาเลย์ นั้นก็คือความเป็นท้อง
ถิ่น หรือความเป็นคนพื้นเมืองที่ย่อมจะมีลักษณะ
เฉพาะเป็นของตัวเอง เมื่อหลอมและหล่อเอาฮินดู
และอาหรับเข้ามา ความเป็นมาเลย์ก็กลายเป็น
อีกแบบ ไม่ใช่อาหรับ และไม่ใช่ฮินดู แต่คือมาเลย์
หรือมลายู

การผสมผสานจนกระทั่งกลายเป็นเพลง
ดังดุดนั้น ชวนให้นึกถึงตำนานมะโรงมหาวงศ์ หรือ
ฮิกายัตมะโรง มหาวังษา ที่นักเดินทางจากอินเดีย
เดินทางเข้ามาสู่เคดะห์ แล้วหลอมตัวเองผ่านการ
แต่งงานเข้ากับคนพื้นเมือง อาศัยทักษะในชีวิต
ประจำวันและเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้ากว่า
สถาปนาตัวเองเป็นผู้ปกครอง

สุดท้ายก็สลายความเป็นฮินดูเข้ากับพื้นเมือง
จนกลายเป็นกษัตริย์มลายู และปกครองเคดะห์
เรื่อยมา

ในแง่นี้ เพลงดังดุดจึงเป็นพื้นที่ที่แสดงให้เห็น
ถึงรากเหง้าและตัวตนของคนบนคาบสมุทรมลายู
และเกาะอินโดนีเซียได้ดี ในแง่ที่มันจะเป็นตัวบ่ง
บอกว่า อัตลักษณ์ของคนเรานั้นไม่ใช่อัตลักษณ์
เชิงเดียว

ลาบานูน ก็เช่นกัน

